

Ord. Prof. Dr. Şevket Aziz KANSU*

(1903- 10.4.1983)

Dr. Şevket Aziz Kansu 1903 yılında Edirne'de doğmuştur. Dr. Aziz Emin ile Emine Hanımın oğludur. Evli ve iki çocuk babasıdır. İstanbul Tıp Fakültesi 1923 yılı mezunudur. Gülhane ve Tıp Fakültesinde stajını müteakip, iki yıllık zorunlu hizmetini Ankara'nın Bâlâ ilçesinde hükümet tabibi olarak tamamladıktan sonra (1924-26) İstanbul Tıp Fakültesine iç hastalıkları kliniğinde asistan olarak tayin edilmiştir. Asistanlığı sırasında daha önce Cumhuriyetin Avrupa için açtığı ilk müsabaka sınavını kazandığından izinli olarak Paris'e Tıp ve Antropoloji ihtisası için gönderilmiştir. (1927-29). Sorbonne Üniversitesi Yüksek Etüdler okulu Broca Antropoloji laboratuvarında Prof. Dr. G. Papillaut'nın yanında çalışmış, hazırladığı bir tezle devam ettiği Antropoloji okulundan diploma (Diplome des Sciences Anthropologique) almıştır. Türkiye'ye dönüşünde I. sınıf iç hastalıkları uzmanı olmuştur. Tıp Fakültesinde açılan bir sınavla Antropoloji (doçenti) (1929) olmuş, Ankara'da toplanan birinci Türk Tarih Kongresinden (2-11 Temmuz 1932) sonra Atatürk tarafından Türk Tarih Kurumu asıl üyeliğine seçilmiştir. 1934 yılında profesör olmuştur. Darülfünun (Üniversite) reformunda kadrosu İstanbul Fen Fakültesine nakil edilmiştir. 1935 yılında Atatürk'ün isteği üzerine Ankara Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesine Antropoloji Profesörü olarak getirilmiştir. 1944 yılında Ordinaryüs profesörlüğüne yükseltilmiştir. Bu fakültenin 1942-44 yıllarında dekanlığını yapmış ve 1946 yılında kurulan Ankara Üniversitesinin ilk rektörü seçilmiştir. 1973 yılında yaş haddinden emekli olmuştur. Türkiye Tıp Akademisi, Türk Tarih Kurumu, Türk Dil Kurumu, Paris ve Roma Antropoloji Cemiyetleri ile Alman Arkeoloji Enstitüsü Aslı ve Floransa Antropoloji Cemiyeti Muhabir üyesidir. Türk Tarih Kurumu Başkanlığında (1962-1973) bulunmuştur. Kanserojoloji ve Ekoloji Derneği Onursal üyesidir.(1976)

Prehistorya ve Pretohistorya Bilimler (1932) ile Antropoloji ve Etnoloji Bilimleri (1934) Uluslararası Kongrelerinin daimî konseyleri üyeliğinde bulunmuştur. İkinci Kongre (Antropoloji-Etnoloji) ile Türkiye Tabiatını Koruma Cemiyetinin kurucularındandır. Sahası ile ilgili bazı eserleri: Antropoloji Dersleri (1938), Antropometri Tetkikleri Rehberi (1937), Prehistorya araştırmaları Rehberi (1938), Etiyokuşu Hafriyat raporu (1940), Türk Antropoloji Enstitüsü Tarihçesi (1940), Doğunun Prehistoryası (çev. 1946), İnsanlığın Kaynakları ve ilk Medeniyetler (1947), Avrupa'nın İskân Tarihi (çev. 1950), Rassengeschichte der Türkei (1977).

Türk ve yabancı dergilerde birçok bilimsel tebliği ve araştırmaları da yayınlanmıştır.

YAYINLARI

- Anadolu Dârülfünunu, İctihat, N. 188, 1925, İstanbul.
- J.M. Guyau. İctihad, N. 173, 1925, İstanbul.
- J.M. Guyau. İctihad, N. 175, 1925, İstanbul.
- Hayat ve ahlâk hakkında. İctihad N. 180, 1925, İstanbul.
- Irklar ruhiyatı (çeviri). Hayat, Sayı. 93, 1928, Ankara.
- Antropologinin esbabı hazırıyı taharrideki gayesi nedir? (Papillault'dan çeviri). Hayat, Sayı: 97, 1928, Ankara.
- Anadolu Dârülfünunu için. Hayat, 1929.
- İrade kırıcılar. Hayat, 1929.
- Şahsiyet ve veraset. (Kişilik ve kalıtım) Türk Antropoloji Mecmuası. 1929 (çeviri) .
- Etude morphologique des crânes Néo-Caledoniennes et des nègres Africaines. Revue anthropologique. Paris, 1929.

- Anadolu'da yontulmuş taş devrine dair not. Türk Antropoloji M. 1930. (çeviri) Antropolojide kranimetri, sefalometri ve antropometri usülleri, 1930. Türk Antropoloji Mecmuası 1930.
- Alelumum prognatizma ve Türk kafalarının prognatizması hakkında bir tetkik.
- Note sure l'indice du prognatizması des crânes Turcs. Türk Antropoloji Mecmuası 9. 1930, s. 5-18.
- Bu günkü şeklimizin (morphologie) menşeleri ve fosil insanlar. Türk Antropoloji M. 9. (çeviri). 1930.
- Hititlerin kranislojik tetkikatına methal. Sur l'amorphologie des crânes trouvés dans un hüyük (tell) d'Anatolie (Alışar). Türk Antropoloji M. 10, 1930, s. 3-17.
- Türk kadın ve erkeğinin mukayeseli sefalometresi hakkında bir muhtıra. Türk Antropoloji M. 9, 1930. 44-49.
- Câni kafalarının kaidei kıhf zaviyeleri (açıları) noktai nazarından (bakımından) incelenmesi. Türk Antropoloji M. N. 9, 1930.
- Kan grupları hakkında, İstanbul Tıp Fakültesi Mecmuası, 1931.
- Antropoloji tedrisatı hakkında. Türk Antropoloji M, 1931.
- İlim ve hakikat için, Milliyet, 1931.
- Anadolu ve Rumeli Türklerinin antropometrik tetkikleri. Birinci muhtıra: Boy ve gövde nisbetler (oranları). Recherche Anthropometrique sur les Turcs d'Anatolie et de Roumelie, premier memoire. Les proportions de la taille et du tronc. Türk Antropoloji M. 12, 1931. 3-15.
- Anadolu ve Rumeli Türklerinin antropometrik tetkikleri, ikinci muhtıra; Etraf ve Baş nisbetleri (oran). Recherche anthropométrique sur les Turcs d'Anatolie et de Roumelie, deuxième mémoire, les proportions des membres et de la tete. Türk Antropoloji Mecmuası 12, 1931, s. 97-107.
- Türklerin Antropolojisi. Birinci Türk Tarih Kongresi zabıtları. s. 271-288 Ankara 1932.
- Türk ırkı ve Türk dili. Türk Antropoloji M. 1932.
- Türk çocuklarında mavi lekeler. Sur la tache bleu congénitale chez les enfants Turcs. Türk Antropoloji Mecmuası 12-14, s. 37-45. 1932.
- Tabii sevklerden mânevi şahsiyete doğru (çeviri). Türk Antropoloji M. Sayı 13-14, pp.49-88, İstanbul, 1932.
- Türk Tarih Kurumu "Türk Tarihinin ana hatları" eserinin müsveddeleri, No: 2, (Avrupa'da ilk medeniyetler). Ankara, 1933.
- T.T.K. "Türk Tarihinin ana hatları müsveddeleri" 2. seri No: 2, (Avrupa'da Neolitik Çağ Brakisefalleri) Ankara, 1933.
- Kanseri ve ırk arasında muhtemel münasebetler. Tıp Dünyası Mecmuası, İstanbul, 1933. Türk topraklarının adamı, Ülkü, 1934.
- Psikanaliz ve beşer morfolojisinin münasebetleri. Türk Antropoloji M. (çeviri) 1934.
- Kemalist Nasyonalizm ve millî kıymetler. Vakit. İstanbul 1934.
- Antropoloji. Yeni Türk Mecmuası, İstanbul, 1934.
- Çinde keşfedilen Sinanthropus hakkında, Yeni Türk Mecmuası, İstanbul, 1934.
- Contribution à l'etude crâniologique du métopisme. Congrès International des Sciences Anthropologiques et Ethnologiques. p. 89-90. London, 1934.
- Contribution à la crâniologie et l'anthropometrie des Acromegals. Congrès International des Sciences Anthropologiques et Ethnologiques. London, 1934. Deuxieme contribution a l'étude crâniologique des Eti (Hittites). Türk Antropoloji M. N. 15-16, 1934.
- Kafanın tavsifi karakterleri ve morfolojisi arasındaki rabitalar hakkında bir tetkik, Contribution sur la signification morfologique des caractères descriptifs du crâne. Türk Antropoloji M.N. 15-16, 1934, s. 70-81. (Seniha Tunakanla birlikte).
- Galatlar (çeviri). Türk Antropoloji Mecmuası, No: 15-16, s. 41, İstanbul 1934.
- Psikanaliz ve beşer morfolojisinin münasebetleri (çeviri). Türk Antropoloji M. 1934.
- Türk iskeletinin antropolojik tetkikine yardım: Kürek kemiği, Osteologie des Turcs (l'omoplate). Türk Antropoloji Mecmuası 17-18, (S. Tunakan ile birlikte) s. 3-32.

- Prof. Dr. Georges Ferdinand Papillault (1863-1934). Türk Antropoloji Mecmuası, N. 12, 1935, İstanbul.
- Crâniologie de l'Anatolie. Türk Antropoloji M. 17-18, 1935 s. 65-67. Contribution a l'etude crâniologique demétopisme, L'Anthropologie, T. 45 N. 3-4, 1935 Paris ve Türk Antropoloji M. 17-18, s. 68-72, 1935.
- Kanserlilerin kan grupları üzerine bir not. Tedavi Kliniği ve Laboratuvarı M. 1935. (Kazım İsmail Gürkan'la birlikte).
- Crâniologie de l'Anatolie. L'Anthropologie, T. 45, N. 1-2 Paris, 1935.
- Atatürk Üniversitesi gencine. Vakit, 1935.
- Çenelerin ölçüleri ve morfolojisi hakkında. Diş tabipleri mecmuası 65, 1936, İstanbul. Türk ırkı hakkında, Ülkü, 1936. (çeviri)
- Anadolu'yu kucaklayan genç. Ülkü, 1936.
- İnsan beyninin kaynakları ve tekâmülü. (Müterakki dimağlaşma). Ülkü, 1936.
- Antropolojinin tarifi ve programı hakkında, Ülkü, 1936.
- Anadolu prehistoryasına ait bir not. Ülkü XII, 72, s. 477-479, 1936.
- Anadolu ve spor, Ülkü, 1937.
- Cumhuriyet köy çocukları. Ülkü, 1937.
- Prehistorya, Ülkü, 1937.
- Anadolu Üniversiteleri. Ülkü, 1937.
- 1936 yılında Ankara ve civarında meydana çıkarılan paleontolojik ve prehistorik vesikalar hakkında ilk bir not. Ülkü, VIII, 48, 1937.
- Natur Tarihi ve Bilgileri Türk Muzeum'u. Ülkü, sayı, 51, 1937.
- Hâmid'in antropolojik tetkiki. Ülkü, IX, 51, s. 187-190. 1937.
- Ankara civarının prehistoryasında yeni buluşlar. Nouvelles découvertes Prehistorique aux environ d'Ankara. İkinci Türk Tarih Kongresi. İstanbul 1937.
- Selçuk Türkleri hakkında antropolojik ilk bir tetkik ve neticeleri. Contribution à l'antropologie des Turcs Seldjoudes. İkinci Türk Tarih Kongresi, İstanbul, 1937.
- İstikbal sevgisi ve bio-sosyal kültürümüz, Ülkü 1937.
- Antropometri tetkikleri için rehber, Ankara, 1937.
- Alaca Höyükte bulunan iskeletlerin antropolojik tetkiki. Etude Anthropologique sur quelque squelettes trouvés à Alacahöyük Belleten I 1937. ve L'Anthropologie, T. 47. N. 1-2 1937, Paris.
- Kumtepe neolitik kemikleri üzerinde antropolojik tetkik. Etude anthropologique sur les ossoments néolitique de Kumtepe. Belleten, 2. 1937. Ankara.
- Ar'ın prehistorik kaynakları hakkında, Ülkü, 1938.
- Bilgi ve kafa, Ülkü 1938.
- Antropoloji dersleri, I. cilt 1938.
- Atatürk, Ülkü, 1938.
- Türk vatani ve dinamik ilim. Ülkü, 1938.
- Doktor Alexis Carrel ve Lindberg, Ülkü, 1938.
- Prehistorya araştırmalarında metodlar 1938.
- Beşer ırklarının etnoloji bakımından tarihi metotla tasnifi üzerine bazı görüşler. Ülkü, 1938.
- Sur les nouvelles découvertes paleolitiques faites en Anatolie sous l'auspice de la Société Turque d'Histoire. Deuxième congrès International des Sciences Anthropologique et ethnologique. Copenhag, 1938.
- Recherches Anthropologiques sur les enfants Turcs des deux sexes. Congrès International des Sciences Anthropologiques et Ethnologiques. Copenhague 1938.
- Recherches sur les angles de la base du crane chezles Turcs. Congrès International des Sciences Anthropologiques et Ethnologiques. 1938.
- Contribution à l'étude sur l'histoire racial de l'Anatolie. Congres International des Sciences Anthropologies et Ethnologiques. Copenhague 1938.
- Kız ve erkek çocukları üzerinde antropolojik araştırmalar. Recherches antropometriques sur des enfants des deux sexes. Belleten 9, 1938. Türk Tarih Kurumu prehistorya araştırmaları, Belleten, 9, 1939.
- Atatürk Belleten 1938.
- Kız ve erkek Türk çocukları üzerinde antropometrik araştırmalar. Ülkü, 1939.

- Kùltür teorileri hakkında, Ùlkü, 1939 (çeviri).
- Anadolu paleolitiğine dair bir not. Ùlkü, 1939.
- Halkevleri için. Ùlkü 1939.
- Öjenik problemler. Ùlkü XII, 72, 37, 1939.
- Anadolu'nun ırk tarihi üzerine antropolojik yeni bir tetkik. Nouvelle Contribution à l'Etude sur l'Histoire Raciale de l'Anatolie. Türk Antropoloji Mecmuası, No: 19-22, s. 1-8, İstanbul, 1939. (M. Atasayanla birlikte).
- Afyonkarahisar civarında Kusura hafriyatında meydana çıkarılan bakır çağı ve Eti devirlerine ait iskeletler üzerinde tetkikler. Recherche sur les squelettes de l'âge du cuivre et de l'époque Hititte découverte dans les fouilles de Kusura aux environs d'Afyonkarahisar. Türk Antropoloji M., 19-22, 1939. (M. Atasayanla birlikte).
- Ankara civarında bulunan prehistorik bir vazo (gagalı küçük testi) hakkında. Sur un petit Vase à Schnabelkanne trouve aux Environs d'Ankara. Türk Antropoloji Mecmuası, No: 19-22, s. 328-329, İstanbul, 1939.
- Anadolu paleolitiğine dair bir not. Note Relative à l'Age Paléolithique en Anatolie. Türk Antropoloji Mecmuası, No: 19-22, s. 330-335, İstanbul, 1939.
- Etude anthropologique d'Arslantepe (Malatya) Revue Hititte et Asianique. Paris. 1939.
- Les ossements d'Ahlatlıbel (âge de cuivre). Türk Antropoloji M. 19-22, 1939.
- Anadolunun ırk tarihi üzerine antropolojik bir tetkik. Contribution a l'étude sur l'histoire raciale de l'Anatolie. Belleten 9, 1939, Ankara.
- Türk askeri, Ùlkü, 1940. Millet ve edebiyat, Ùlkü, 1940.
- Doğu Anadolu'da, Ùlkü, 1940.
- Irk ve millet. Ùlkü, 1940.
- Ankara Hayvanat bahçesi, Ùlkü, 1940.
- Anadolu ve Türk gençleri. Ùlkü, 1940.
- Anadolu Üniversitesi ve Türkiye'de ilimlerin ilerlemesine çalışacak müessese hakkında. Ùlkü, 1940.
- Türk Tarih Kurumu tarafından yapılan Eti yokuşu hafriyatı raporu. Les fouilles d'Eti Yokuşu enterprises par la société d'Histoire Turque, Ankara, 1940.
- Türk Antropoloji Enstitüsü tarihçesi (historique de l'institut Turcs d'Anthropologie), 1940.
- Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Antropoloji Enstitüsünde muhafaza edilmekte bulunan bazı prehistorik arkeoloji eşyası. Belleten V, 19, 1941, s. 255-260.
- Oluşum. Ùlkü 1941 (Tahsin Özgüç'le birlikte).
- Tilkitape (Şamramaltı-Van) kazısında bulunan kemik ve taş aletler münasebetiyle şarkî ve cenubi şarkî Anadolu'ya bir bakış. Belleten 1941.
- Zile ve civarının ön ve eski tarihine ait yeni buluntular. Ùlkü, XVII, 99, 1941. s. 213-218 (T. Özgüçle birlikte).
- Etiyokuşu kazısında bulunan mühür ve ağırşak, Ùlkü, XVII. 100, 1941, s. 291-293 (Tahsin Özgüçle birlikte).
- Anadolu'da Türk mütefekkirlerinin coğrafi yayılışı üzerinde bir araştırma. "A research on the geographical distribution of Turkish intellectuals in Anatolia," Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Dergisi I, 1942. 21-34.
- Kars Üniversite Haftası: Türk vatani ve cehit felsefesi. Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi yayını, Ankara, 1942.
- Anadolunun ilk iptidai beşeriyetine ait olarak meydana çıkardığım vesikalar ve neticeler. CHP Konferansları serisi 14, Ankara, 1942.
- Etnoloji ve memleketimiz. Ùlkü, 1942.
- Yeni yıl açış dersi. Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Dergisi, 1943.
- Türkiye Yüksek Etüdler Enstitüsü hakkında. Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Dergisi, sayı 4, 1943.
- Cumhuriyetin 20. yılı ve Türk ilminin hizmetinde gençlerimiz. Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Dergisi, cilt. II. 1943.
- İnsan ve medeniyet evrimi (tekâmül) tarihinde Anadolunun yeri. III. Türk Tarih Kongresi, Ankara, 1943.

- Anadolu'da yeni paleolitik buluntular. Neue Paleolitische funde in Anatolien. Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Dergisi II, 5, 1943, Ankara.
- Hatay, Üniversite Haftası: Milliyetçiliğimiz ve Türk gençliği. Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Dergisi, 1943.
- Fakülte 1943-1944 öğretim yılının açış söylevi. Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Dergisi, 1944.
- Anadolu'da mezolitik kültür buluntular. Finds of mesolithic industry in Anatolia. Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Dergisi, II, 1944. Ankara.
- Hatay (Antakya) da bulunan üst aşöllen (Micoque) ve Niğde-Nevşehir çevrelerinde toplanan alteler hakkında bir not, Belleten, 1945.
- Isparta-Burdur illeri çevresinde Türk Tarih Kurumu adına 1944 Haziranında yapılan prehistorya araştırmalarına dair ilk rapor, (Türkçe-İngilizce). Belleten IX. 34. 1945.
- Türk Tarih Kurumunun Alacahöyük kazılarında (1936-1944.) bakır çağı yerleşme katlarından çıkarılan iskeletlerin antropolojik incelenmesi. Belleten, 36, 1945. (S. Tunakan'la birlikte).
- Dağ yolcuları ve dağların hayatı. Ülkü, 1945.
- Roosevelt ve insanlık şuuru. Ülkü, 1945.
- Toprak ve medeniyet. Ulus, 1945.
- Hülya ve hayat, Ulus, 1945.
- Beynimiz ve medeniyet. Ulus, 1945.
- Mânevî şahsiyetimiz ve eğitim. Ulus, 1945.
- Medeniyetimiz. Ulus, 1945.
- Atom devri ve insanlığın alın yazısı, Ulus, 1945.
- Medeniyet ve üniversiteler. Ulus, 1945.
- İnsanlığın manevî iklimleri, Ulus, 1945.
- İktimaileşen ve ehlileşen dünya. Ulus, 1945.
- Biometri ve sosyal problemler. Ulus, 1946.
- Anadolu Üniversitesi gencine birinci mektup, Ulus, 1946.
- Anadolu Üniversitesi gencine ikinci mektup, Ulus, 1946.
- Ankara Üniversitesinin ilk öğrenim yılını açış nutku, 1946.
- İnsanlığın kaynakları ve ilk medeniyetler. T.T.Kurumu yayını. Dünya Tarihi serisi N. I. 1946.
- Doğunun prehistoryası (çeviri), T.T.K. yayını 1946.
- The place of anthropology and ethnology in Turkish universities and works and studies carried on in that field. Man, London, 1946.
- Alacahöyük 1943-1945 kazılarından çıkarılan kalkolitik, bakır ve tunç çağlarına ait halkın antropolojisi. Sur l'anthropologie de la populations des âges Chalcolithique, du Cuivre et du Bronze mis jour lors des fouilles d'Alacahöyük. Belleten X, 40, 1946. (S. Tunakan ile birlikte).
- Ankara Üniversitesinin ikinci öğrenim yılı açış nutku, 1947.
- Üniversiteler Kanununun yürürlüğe girişinin ve Ankara Üniversitesinin kuruluşunun ilk yıldönümü töreni konuşması. Ankara 1947.
- Gençlikte irade eğitimi ve büyük adamlar. Ankara Üniversitesi yayını 1947.
- Stone age cultures in Turkey. American Journal of Archaeology, Vol, LI, No. 3 1947.
- 1937-1939 yıllarında Eskişehir'de Yazılıkaya'da yapılan kazıda çıkarılmış olan Frik çağına ait kafanın antropolojik incelenmesi. (Belleten), 1947. (Türkçe-Fransızca). (S. Tunakan ile birlikte)
- Ölümü dolayısıyla hocam Ord. Prof. Dr. Neşet Ömer İrdelp. Ulus, 5. VI. 1948. Ankara.
- Tilki Tepe (Van) kazısında çıkarılan iskeletlerin antropolojisi. 1948. (M. Ünsal'la birlikte).
- Ankara civarında paleolitik yeni buluşlar, 1948 (Fikret Ozansoy'la birlikte).
- Karaoğlan Höyüğü'nden çıkarılan Eti, Frik ve Klasik devir iskeletlerinin antropolojik incelenmesi (Türkçe-Fransızca). Belleten, Cilt XII. Sayı 48, Ankara. 1948. (S. Tunakan'la birlikte).

- Atomic age and the future of mankind. Ankara Üniversite Yıllığı. Cilt III, s. 303-305, 1949.
- Avrupa'nın iskân tarihi (çeviri), T.T.K. yayını 1950.
- Halkçı Nafi Atuf Kansu, Ülkü Seri III, N. 38, Ankara 1950.
- Nafi Atuf Kansu'nun terbiyeci şahsiyeti. Ülkü Seri III, N, 38 , Ankara, 1950.
- Anıt-Kabir: Türk Dili, Sayı 12, 1952. Ankara.
- Bir antropolojist gözü ile kâinat, hayat ve insan tarihinin mânası hakkında, IV. Türk Tarih Kongresi. (1948). S. 465-474. 1952. Ankara.
- Saim Ali Dilemre için. Türk Dili, Sayı 31, 1954, Ankara.
- Gilgames, D.T.D. sayı 20, 1955, Ankara.
- Sur les civilisations prehistorique de la Turquie, 10. Congr. Inter. Science Storiche, Roma ve Belleten vol. XIX. No. 76 Ankara. 1955.
- "Southwest Asia" An Anthopological review for 1952-1954 Yearbook of Anhpology, New York, pp. 445-470, 1955.
- Albert Einstein, Unesco Kültür Dünyası. Sayı 17-18, 1956.
- Introduction à l'Anthropologie de la Période Byzantine. Berichte über die 5. Tagung der Deutshen Gesellschaft für Anthropologie. Freiburg i, Br. Homo 1956, pp. 61-67.
- 1955 Mart ayında Ankara'da kurulan "Türkiye Tabiatını Koruma Cemiyeti"ni ve "Türkiye topraklarının Muhafazası" 4. Rapor, Ankara. 1956.
- Türkiye tabiatını korumak için, Unesco Kültür Dünyası, sayı 22-23, 1956, Ankara.
- Büyük öğretmen Dr. René Leriche, Unesco Kültür dünyası, sayı 24-25, 1956. Ankara.
- Trente-deux ans d'Anthropogie et de Prehistoire en Turquie (Mélanges Pittard). 1957.
- İnsan ve Musiki, Ocak 1958, (Üniversite konserleri için) Ankara.
- Atatürk'ten bir hâtıra, Ulus, 13. VIII. 1960, Ankara.
- Üniversitelerin ışıması, Ulus, 15. VIII, 1960, Ankara.
- Kucaklanan Anadolu, Ulus, 25. VIII. 1960, Ankara.
- Toprak ve İnsan, Ulus, 28.IX.1960, Ankara.
- Henri Breuil (1877-1961). Belleten, Cilt XXV. Sayı 100, Ankara, 1961.
- Ahmet Hamdi Tanpınar için, Ulus, 28. 1962, Ankara.
- Atatürk ve hürriyet. Cumhuriyet, İstanbul, 1963.
- Atatürk'e dair. Sümerbank Atatürk Özel Sayısı. Ankara. 1963.
- İnsan gücünün tayininde antropolojinin önemi. Arge, 1963. Ankara.
- Sanat ve Musikî üzerine, Dernek, sayı 4, 1962, Ankara.
- Dünyayı ses ile değiştiren insan. Dernek. Sayı 5, 1962, Ankara.
- Eugène Pittard. Belleten XXVII, N. 105, 1963.
- Kanallı köprü (Silivri) kalkolitiğine ait yeni keramik belgeler ve "Heraeum"un yeri. Belleten, Cilt XXVII, Sayı 106, Ankara, 1963.
- Marmara bölgesi ve Trakyada prehistorik iskân tarihi bakımından araştırmalar. (Recherches sur le peuplemet Préhistorique dens la région de Marmara et en Thrace Turque. (1950-1962). Belleten, Cilt, XXVII, sayı 108, Ankara 1963.
- Edirne'nin Lalapaşa - Büyünlü dolmenleri hakkında ilk not, Belleten, cilt XXVII, sayı 107. 1963. Ankara.
- Ege (İzmir) alt poleolitiğine ait ilk not-note préliminaire sur le Paléolitique de la région Egéenne (İzmir). Belleten. Cilt XXVII sayı 107.1963 Ankara.
- Türk Tarih Kurumu Atatürk yıllık konferansları açış konuşması ve "Tarih faktörü olarak Kemal Atatürk". Belleten, Cilt XXVII, N. 105, Ankara, 1964.
- Güney-Doğu Anadolu ve "Chopper". "Chopping-Tools" endüstrisi hakkında. Belleten, Cilt XXVIII, sayı 109, Ankara, 1964.
- Kuzeydoğu Anadolu'da Arpaçay (Çayır Köyü) dolmenlerinden galerili bir dolmen hakkında. Sur un Dolmen à Galerie Trouvé Prés Arpaçay au nord-Est de l'Anatolie. Belleten, Cilt XXVIII, Sayı 110, Ankara 1964.
- Atatürk kuşaklarının çabası. Sümerbank Atatürk Özel Sayısı, Ankara 1964.
- Edirne'nin tarih öncesine ait araştırmalar. ("Edirne" Armağan Kitabı) Ankara 1964. (s.13-19).

- Büyük eğitimci Tonguç. Birlik, Sayı: 74-76, 1965, Ankara.
- Gilgamesh destanı. D.T.D. sayı 12, 1965, Ankara.
- Afrodisias'da bir konuşma. Cumhuriyet (13.VIII.1965) İstanbul, 1965.
- In Memoriam Atatürk, Sümerbank Atatürk Özel Sayısı. Ankara, 1965.
- Bir tahtacı mezarlığı. (Observations sur un Cimetière des "Tahtacis". Belleten, Cilt XXIX, Sayı 115, Ankara, 1965. (s.485-490)
- Bir eser münasebetiyle, Belleten, Cilt XXIX, Sayı 116, Ankara 1965. (661-662), 1965.
- Sur mes recents Trouvailles Préhistoriques aux alentours d'İstanbul et en Thrace Turque. VI. Congresso Internazionale della Scienze Preistoriche et Protoistoriche. Vol II, Roma. 1965.
- Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesinin Kuruluşunun 30. yıldönümünde bir anı. Ulus, 11.Ocak.1966, Ankara.
- Überblick über die Fortschritte der anthropologischen forschungen in der Türkei in den letzten jahren, Homo, g. Tagung d. Dtsch. Gesellschaft f. Anthropologie 1967.
- Korkuteli Tefenni iskeletine ait kalıntıların tetkiki, Belleten, Cilt XXXII, No. I27, 1968. (Refaket Çiner ile birlikte).
- Rassengeschichte der Türkei: Belleten sayı 159. Cilt Pl. 1976 Sayfa 353-402 + 12 Levha. (Türkçe özeti ile).
- İzmir dolaylarında bulunan ikinci bir alt paleolitik alete ait not. Belleten sayı 129, 1969.
- Edirne'de bulunan dolmenler ve dikili Taşlar hakkında yeni gözlemler. Belleten sayı 132. 1969.
- Tefvik Bıyıklıoğlu (Nekroloji). Belleten 133. 1970.
- Bitinya'da Prehistorya araştırmalar. Atatürk Konferansları. Cilt 2. 1970.
- Kars ilinin Zührap köyünde "Malakanlar" Belleten sayı 136. 1970.
- Türk Tarih Kurumunun kuruluşunun 40. yıldönümü, Belleten sayı 137. 1971.
- Yarım Burgaz mağarası. 7. Türk Tarih Kongresi 1970 (1972). S.22-30 ve Tuzla Kalkolitiği üzerine gözlemler. 31-32 L. 1-54 52-56.
- Kula'da bulunan Çifte Balta. Mansel Armağanı cilt I.1974
Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesinin Kuruluşu ile ilgili anı. (Anma Kitabı) 1974.
- İbni Sinanın başının morfolojisi üzerine gözlem. VIII Türk Tarih Kongresi basım. Levha 3-4 ss. 25-32. Ankara 1979.
- Türk Tarih Kurumunun binası temel kazısında çıkan Seramikler hakkında. VIII. T.T.K. Kongresi Levha 1-2 as: 19-23 Ankara 1979.
- Karal (E.Z.) için Belleten, C. XLVI. N. 182, Ankara, 1982.

* **Kaynak:** Türk Tarih Kurumu: Kuruluş Amacı ve Çalışmaları / Fahri Çoker.- Ankara: Türk Tarih Kurumu, 1983.- (Türk Tarih Kurumu Yayınları XVI.Dizi-Sa. 48)